

Een Delegatie uit Friesland voor interessante projecten naar Polen

Drie inwoners van Friesland zijn sinds een jaar betrokken bij een Europees project dat wordt georganiseerd vanuit de organisatie Learn for life. Pim Pera is als vrijwilliger van de Vereniging van kleine dorpen in Weststellingwerf sinds 2018 betrokken. Eddy Lania werkt voor Doarpswurk als adviseur voor de dorpen in Friesland. Jantje van der Spoel is vanuit Provincie Friesland betrokken als beleidsmedewerker voor de leefbaarheid in de dorpen.

LEARN FOR LIFE is een netwerkorganisatie voor lokale, regionale en nationale organisaties die actief zijn in het brede veld van non-formele educatie. Ook is het een platform voor het uitwisselen en verdiepen van ervaringen over het leren van volwassenen vanuit het perspectief van het Europese beleid rond een leven lang leren (www.lflplatform.net). Samen met organisaties uit vijf andere landen (Duitsland, Frankrijk, Zweden, Griekenland en Polen) is Learn for Life partner in het Erasmus+ project READ IT. Dit project is erop gericht actief burgerschap op het platteland te versterken door het op internationale schaal uitwisselen van goede (en minder goede) voorbeelden, methodes en aanpakken. De uitwisseling willen de partners tot stand brengen door uitwisseling tijdens internationale bijeenkomsten, het uitdragen van voorbeelden in de eigen landen en het opstellen van een handboek.

Vierde bijeenkomst in Polen

Na drie internationale bijeenkomsten in Saint Germain en Laye (Frankrijk), Gläntan in Zweden en het Griekse eiland Rhodos zijn onze drie vrijwilligers als laatste keer afgereisd naar Polen. Vanuit Poznan is er direct een verbinding gemaakt naar het platteland, daar waar het project om draait.

Vanuit de Patria-foundation en de Shuman-organisatie in Polen wordt hard gewerkt aan een leefbaar klimaat op het platteland voor alle inwoners aldaar. Zo'n 45 km ten oosten van Poznan is het al heel landelijk. Toch is daar veel veranderd in de afgelopen jaren. Van 80-20% landbouw -forenzen naar 20-80%. Er is veel aandacht gegeven, in deze, aan infrastructuur. De doelstelling voor het komend jaar, zo verteld de burgermeester is, dat hij de voorzieningen van water en riolering in zijn hele gemeente op orde krijgt. De jongeren blijven veelal in de dorpen wonen, dat is voornamelijk omdat dit ook betaalbaar is en dicht bij de stad Poznan.

Projecten in Europa verschillen van vorm

Gedurende twee dagen werden we meegenomen in Europees aanbesteedde projecten. Van een eenvoudig landbouwmuseum bij een school, tot een grootschalige kamp/terrein voor jongeren en mindervaliden. De projecten zijn verschillend qua omvang. Zo was er een bezoek aan een vesting op een eiland, waarbij er wordt gesproken over de beschaving van 963 na Chr. Oude overblijfselen uit die tijd zijn o.a. een kerk en een haven. Deze zijn met Europees Leedergeld voor het nageslacht bewaard gebleven. Maar ook een ranch op het platteland ,vraagt Europese gelden aan voor het herstel van een eeuwenoud keienwegdek. Een aantal kleinere projecten geven goed weer dat leefbaarheid en natuur in Polen dichtbij elkaar staan. Van Vogelkijkhut tot een gezamenlijke dorpshuis, allemaal zaken waardoor wij geïnspireerd zijn geraakt.

En hoe nu verder?

Er wordt door alle deelnemende landen gewerkt aan een manual. In dit digitale boekwerk zijn alle bezochte en succesvolle projecten te lezen. De manual wordt opgebouwd volgens een strak format, zodat het makkelijk is in gebruik en dat het een waardevol document wordt voor provincie, gemeenten en dorpsraden. Op onder andere, het type project, is (over twee maanden) te zoeken welke projecten er binnen Europa tot een succes zijn geworden. Voor Friesland worden projecten meegenomen als De Energietransitie, Toekomstwonen.nu en De Hackathon in Boijl om jongeren langer in een dorp te laten worden.

Het platteland is volgens de deelnemers van dit projectteam waar onschatbare waarde. Henk Hijink is samen met Jantsje van der Spoel nauw verbonden aan dit ReadIT-project en hebben er goed aan gedaan om drie deelnemers vanuit Friesland hiervoor te vinden. Samen voor een goed leefbaar platteland. Wil je op de hoogte blijven, check Facebook: Stichting Learn for Life: <https://www.facebook.com/Stichting-Learn-for-Life-187831157957634/> of de facebooksite van het ReadIT-project:

https://www.facebook.com/ActiveCitizensinRuralAreas/?eid=ARBtsqyYLVFHxxYM6iV9GGjydA1fsZRgOLi5KARbDmH2bAhvD2vyrPkX00AokyjsK2_CHaUs6NaemIQP.